

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

11. listopadu 2021 *

„Řízení o předběžné otázce – Sociální politika – Agenturní zaměstnávání – Směrnice 2008/104/ES – Článek 1 – Působnost – Pojmy „veřejný podnik“ a „provozování hospodářské činnosti“ – Agentury Evropské unie – Evropský institut pro rovnost žen a mužů (EIGE) jakožto „uživatel“ ve smyslu čl. 1 odst. 2 této směrnice – Článek 5 odst. 1 – Zásada rovného zacházení – Základní pracovní podmínky a podmínky zaměstnávání – Pojem „stejně pracovní místo“ – Nařízení (ES) č. 1922/2006 – Článek 335 SFEU – Zásada správní samostatnosti orgánů Unie – Článek 336 SFEU – Služební řád úředníků Evropské unie a pracovní řád ostatních zaměstnanců Evropské unie“

Ve věci C-948/19,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Nejvyšší soud Litvy) ze dne 30. prosince 2019, došlým Soudnímu dvoru dne 31. prosince 2019, v řízení

UAB „Manpower Lit“

proti

E. S.,

M. L.,

M. P.,

V. V.,

R. V.,

za přítomnosti:

Evropského institutu pro rovnost žen a mužů (EIGE),

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení A. Arabadžev, předseda prvního senátu vykonávající funkci předsedy druhého senátu, I. Ziemele, T. von-Danwitz, P. G. Xuereb a A. Kumin (zpravodaj), soudci,

* Jednací jazyk: litevština.

generální advokát: E. Tančev,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za E. S., M. L., M. P., V. V. a R. V. R. Rudzinskasem, advokatas,
- za litevskou vládu V. Kazlauskaitė-Švenčionienė a V. Vasiliauskienė, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi původně J. Jokubauskaitė, jakož i B. Monginem a M. van Beekem, poté J. Jokubauskaitė a C. Valerem, jakož i B. Monginem, a nakonec J. Jokubauskaitė a D. Recchia, jakož i B. Monginem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 15. července 2021,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 1 odst. 2 a 3, jakož i čl. 5 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/104/ES ze dne 19. listopadu 2008 o agenturním zaměstnávání (Úř. věst. 2008, L 327, s. 9).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi společnostmi UAB „Manpower Lit“, na jedné straně, a E. S., M. L., M. P., V. V. a R. V., na straně druhé, ve věci odměny přiznané na základě pracovní smlouvy, kterou společnost Manpower Lit uzavřela s každým odpůrcem v původním řízení.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 2008/104

- 3 Článek 1 směrnice 2008/104 stanoví:

„1. Tato směrnice se vztahuje na zaměstnance, kteří mají pracovní smlouvu nebo jsou v pracovněprávním vztahu s agenturou práce, a kteří jsou přiděleni uživatelům, aby pod jejich dohledem a vedením po přechodnou dobu pracovali.

2. Tato směrnice se vztahuje na veřejné a soukromé podniky, které jsou agenturami práce nebo uživateli a které provozují hospodářskou činnost ziskové či neziskové povahy.

3. Po konzultaci se sociálními partnery mohou členské státy stanovit, že se tato směrnice nevztahuje na pracovní smlouvy nebo pracovněprávní vztahy v rámci určitého veřejného nebo veřejnými orgány podporovaného programu odborného vzdělávání, začlenění nebo rekvalifikace.“

4 Článek 3 této směrnice zní takto:

„1. Pro účely této směrnice se rozumí:

[...]

d) ‚uživatel‘ fyzická nebo právnická osoba, pro niž a pod jejímž dohledem a vedením zaměstnanec agentury práce po přechodnou dobu pracuje;

[...]

f) ‚základními pracovními podmínkami a podmínkami zaměstnávání‘: pracovní podmínky a podmínky zaměstnávání stanovené v právních a správních předpisech, kolektivních smlouvách nebo dalších obecně závazných ustanoveních, které se uplatňují u uživatele, týkající se

- i) délky pracovní doby, práce přesčas, přestávek, doby odpočinku, noční práce, dovolených a státních svátků,
- ii) odměňování.

[...]“

5 Článek 5 uvedené směrnice, nadepsaný „Zásada rovného zacházení“, v odst. 1 prvním pododstavci stanoví:

„Základní pracovní podmínky a podmínky zaměstnávání zaměstnanců agentur práce jsou po dobu trvání jejich přidělení k uživateli přinejmenším stejné jako podmínky, jež by se na tyto zaměstnance vztahovaly, pokud by je tento uživatel zaměstnal přímo na stejném pracovním místě.“

Nařízení (ES) č. 1922/2006

6 Článek 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1922/2006 ze dne 20. prosince 2006 o zřízení Evropského institutu pro rovnost žen a mužů (Úř. věst. 2006, L 403, s. 9) stanoví:

„Celkovými cíli institutu je přispívat k prosazování rovnosti žen a mužů a posilovat je, včetně začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do všech politik Společenství a do vnitrostátních politik, jež z nich vycházejí, bojovat proti diskriminaci na základě pohlaví a zvyšovat informovanost občanů EU o rovnosti žen a mužů prostřednictvím zajištění technické pomoci orgánům Společenství, zejména Komisi, a orgánům členských států, jak je uvedeno v článku 3.“

7 Článek 3 téhož nařízení, nadepsaný „Úkoly“, v odstavci 1 stanoví:

Za účelem plnění cílů stanovených v článku 2 institut

- a) shromažďuje, analyzuje a šíří relevantní, objektivní, srovnatelné a spolehlivé informace týkající se rovnosti žen a mužů, včetně výsledků výzkumu a osvědčených postupů sdělených institutu členskými státy, orgány Společenství, výzkumnými středisky, vnitrostátními subjekty, jež se zabývají rovností, nevládními organizacemi, sociálními partnery, příslušnými třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi, a navrhuje oblasti dalšího výzkumu;
- b) vyvíjí metody pro zlepšování objektivity, srovnatelnosti a spolehlivosti údajů na evropské úrovni vytvářením kritérií, která zlepší konzistentnost informací, a zohledňuje otázky rovnosti žen a mužů při shromažďování údajů;
- c) vyvíjí, analyzuje, hodnotí a šíří metodické nástroje za účelem podpory začlenění hlediska rovnosti žen a mužů do všech politik Společenství a do vnitrostátních politik, jež z nich vycházejí, a podporuje začleňování hlediska rovnosti žen a mužů ve všech orgánech a jiných subjektech Společenství;
- d) provádí průzkumy situace v Evropě týkající se rovnosti žen a mužů;
- e) zřizuje a koordinuje Evropskou síť pro rovnost žen a mužů, která zahrnuje střediska, subjekty, organizace a odborníky zabývající se otázkami rovnosti žen a mužů a začleňováním hlediska rovnosti žen a mužů, s cílem podporovat a podněcovat výzkum, optimalizovat využití dostupných zdrojů a prosazovat výměnu a šíření informací;
- f) organizuje zasedání odborníků *ad hoc* pro podporu výzkumné práce institutu, podporuje výměnu informací mezi výzkumnými pracovníky a zajišťuje, aby bylo v jejich výzkumu zahrnuto hledisko rovnosti žen a mužů;
- g) za účelem zvýšení informovanosti občanů EU o rovnosti žen a mužů spolu s příslušnými zúčastněnými osobami organizuje konference, kampaně a setkání na evropské úrovni a předkládá jejich zjištění a závěry Komisi;
- h) šíří informace o pozitivních vzorech úloh žen a mužů ve všech oblastech života, jež se vymykají zažitým představám, zveřejňuje svá zjištění a předkládá iniciativy s cílem seznámit veřejnost s těmito příklady úspěchu a vycházet z nich při další činnosti;
- i) rozvíjí dialog a spolupráci s nevládními organizacemi a s organizacemi zabývajícími se rovností příležitostí, s vysokými školami a odborníky, výzkumnými středisky, sociálními partnery a s podobnými subjekty, které se aktivně snaží dosáhnout rovnosti na vnitrostátní a evropské úrovni;
- j) vytváří dokumentační zdroje přístupné veřejnosti;
- k) poskytuje veřejnoprávním a soukromým organizacím informace o začleňování hlediska rovnosti žen a mužů; a
- l) poskytuje orgánům Společenství informace o rovnosti žen a mužů a jejím zohledňování v přístupujících a kandidátských zemích.“

8 Článek 5 uvedeného nařízení zní takto:

„Institut má právní subjektivitu. V každém z členských států má nejširší způsobilost k právům a právním úkonům, jakou jejich vnitrostátní právo přiznává právnickým osobám. Může zejména nabývat a zcizovat movitý či nemovitý majetek a vystupovat před soudem.“

9 Článek 14 odst. 3 nařízení č. 1922/2006 stanoví:

„Aniž jsou dotčeny jiné zdroje, patří mezi příjmy institutu

a) dotace od Společenství uvedené v souhrnném rozpočtu Evropské unie (oddíl Komise);

b) platby obdržené za poskytnuté služby;

[...]“

Litevské právo

10 Lietuvos Respublikos Darbo kodeksas (zákoník práce Litevské republiky), ve znění použitelném na spor v původním řízení, v čl. 75 odst. 2 stanoví:

„Agentura práce musí zajistit, aby odměna zaměstnance agentury práce za práci vykonávanou pro uživatele nebyla nižší než odměna, která by byla vyplacena, pokud by uživatel zaměstnance agentury práce zaměstnal na základě pracovní smlouvy na stejné pracovní místo, s výjimkou případů, kdy zaměstnanci agentury práce zaměstnaní agenturou práce na základě pracovní smlouvy uzavřené na dobu neurčitou obdrží mezi jednotlivými obdobími výkonu práce od agentury práce odměnu stejné výše, jako je výše odměny obdržené v období výkonu práce. Uživatel odpovídá podpůrně za splnění povinnosti vyplatit zaměstnanci agentury práce odměnu za práci vykonanou pro uživatele, která nebude nižší než odměna, která by mu byla vyplacena, kdyby uživatel přijal pracovníka agentury práce na základě pracovní smlouvy na stejné pracovní místo. V rámci této povinnosti musí uživatel agentuře práce na její žádost poskytnout informace týkající se odměny, kterou uživatel vyplácí vlastním zaměstnancům dotčené kategorie.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

11 Manpower Lit poskytuje služby agenturního zaměstnávání. V průběhu roku 2012 získala veřejnou zakázku Evropského institutu pro rovnost žen a mužů (EIGE), unijní agentury se sídlem ve Vilniusu (Litva), která se týkala služeb spočívajících v poskytování zaměstnanců agentur práce.

12 Specifikace smlouvy uzavřené následně mezi společnostmi Manpower Lit a EIGE uváděly, že služby, které by posledně uvedený mohl potřebovat, mají podporovat zaměstnance ve služebním poměru, zajišťovat po přechodnou dobu úkoly doplňující běžné úkoly a vyplývající z konkrétních projektů, čelit obdobím zvýšeného pracovního zatížení a řešit problém nedostatku zaměstnanců v rámci EIGE v případě nepřítomnosti. Bylo rovněž upřesněno, že zaměstnanci agentury práce budou považováni za zaměstnance EIGE, kteří nejsou ve služebním poměru.

13 Odpůrci v původním řízení uzavřeli pracovní smlouvy se společností Manpower Lit a pracovali v rámci EIGE jako asistenti a inženýři. V těchto smlouvách a v dodatcích k těmto smlouvám bylo upřesněno, že odpůrci v původním řízení pracují pro uživatele, a sice EIGE, který jim určí

zaměstnance odpovědného za vydávání pokynů týkajících se výkonu práce. Smlouvy rovněž stanovily jejich délku trvání, a sice až do dne, kdy EIGE již nebude požadovat obsazení pracovního místa odpovídajícího příslušným pracovním úkolům.

- 14 Zaměstnanecké vztahy mezi společnostmi Manpower Lit a odpůrci v původním řízení byly ukončeny mezi dubnem a prosincem 2018. Vzhledem k tomu, že tito žalobci měli za to, že jim náleží nedoplatky odměny, obrátili se na Valstybinės Darbo inspekcijos Vilniaus teritorinio skyriaus Darbo ginčų komisija (komise pro pracovněprávní spory územního pracoviště města Vilnius pro inspekci práce, Litva, dále jen „komise pro pracovněprávní spory“) s cílem dosáhnout jejich úhrady.
- 15 Tato komise byla toho názoru, že odpůrci v původním řízení skutečně vykonávali úkoly stálých zaměstnanců EIGE a podmínky jejich odměňování musí odpovídat podmínkám, které tento institut uplatňuje na své smluvní zaměstnance. S ohledem na čl. 75 odst. 2 zákoníku práce uvedená komise konstatovala rozhodnutím ze dne 20. června 2018, že společnost Manpower Lit diskriminovala odpůrce v původním řízení tím, že jim vyplatila nižší odměnu, než jaká by jim byla dlužná, kdyby byli zaměstnání přímo EIGE prostřednictvím pracovní smlouvy na stejné pracovní místo, a nařídila vymáhání nedoplatků odměny za dobu šesti měsíců v roce 2018.
- 16 Společnost Manpower, která nesouhlasila s rozhodnutím komise pro pracovněprávní spory, podala žalobu k Vilniaus miesto apylinkės teismas (obvodní soud města Vilnius, Litva), který ji zamítl rozsudkem ze dne 20. února 2019.
- 17 Ve svém rozsudku tento soud zamítl jako neopodstatněný argument předložený EIGE, vedlejším účastníkem řízení, že se na něj nemohou použít ustanovení směrnice 2008/104.
- 18 Kromě toho tento soud uvedl, že s ohledem na ustanovení pracovních smluv odpůrců v původním řízení a na úkoly, které tito odpůrci skutečně plnili, vykonávali všechny úkoly administrativní povahy, pomáhali stálým zaměstnancům některých oddělení EIGE a zčásti plnili úkoly smluvních zaměstnanců pracujících u této agentury. Uvedený soud měl tedy za to, že odpůrci v původním řízení mohou být pro účely čl. 75 odst. 2 zákoníku práce srovnáváni s těmito smluvními zaměstnanci.
- 19 V této souvislosti Vilniaus miesto apylinkės teismas (obvodní soud města Vilnius) upřesnil, že úkoly plněné odpůrci v původním řízení a jejich funkce nebyly natolik odlišné nebo tak málo charakteristické pro EIGE, aby nemohly být svěřeny úředníkům nebo stálým smluvním zaměstnancům. Podle tohoto soudu skutečnost, že se tato agentura rozhodla přijmout zaměstnance prostřednictvím agentury práce za účelem snížení nákladů na lidské zdroje a vyhnoutí se delším a komplexnějším řízením, není důvodem pro to, aby odměna za práci vyplácená odpůrcům v původním řízení byla podstatně nižší než odměna stanovená pro smluvní zaměstnance.
- 20 Za těchto podmínek uvedený soud rozhodl, že na odpůrce v původním řízení je třeba uplatnit podmínky odměňování použitelné na smluvní zaměstnance.
- 21 Vilniaus apygardos teismas (krajský soud ve Vilniusu), ke kterému společnost Manpower podala odvolání, jej rozsudkem ze dne 20. června 2019 zamítl a potvrdil rozsudek vydaný v prvním stupni.
- 22 Následně podala společnost Manpower Lit kasační opravný prostředek k Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Nejvyšší soud Litvy), který je předkládajícím soudem.

- 23 Tento soud uvádí, že spor, který mu byl předložen, se týká otázky, zda se ustanovení o rovném zacházení se zaměstnanci agentur práce, obsažené v článku 5 směrnice 2008/104 a provedené do vnitrostátního práva, použije na situaci, o kterou se jedná ve věci v původním řízení, vzhledem ke skutečnosti, že EIGE, který je unijní agenturou, má postavení uživatele využívajícího služby agenturního zaměstnávání.
- 24 V tomto ohledu uvedený soud poznamenává, že s ohledem na určité rozdíly mezi jednotlivými jazykovými verzemi čl. 1 odst. 2 směrnice 2008/104 není jasný přesný význam pojmu „veřejný podnik“ a otázka, zda se na takové entity, jako je EIGE, tento pojem vztahuje. Podle jeho názoru je výklad tohoto ustanovení nezbytný rovněž proto, že existují pochybnosti o tom, na jaké právní subjekty, a sice uživatele, agenturu práce nebo oba tyto subjekty, se použije kritérium „provozování hospodářské činnosti“.
- 25 Kromě toho si předkládající soud v této souvislosti klade otázku týkající se dopadu čl. 1 odst. 3 směrnice 2008/104, podle kterého mohou členské státy stanovit, že se tato směrnice nevztahuje na pracovní smlouvy nebo pracovněprávní vztahy v rámci určitého veřejného nebo veřejnými orgány podporovaného programu odborného vzdělávání, začlenění nebo rekvalifikace.
- 26 Konečně tento soud souhlasí s názorem EIGE, že soud musí při uplatňování zásady rovného zacházení zakotvené v čl. 5 odst. 1 směrnice 2008/104, jakož i s ním souvisejících ustanovení vnitrostátního práva ověřit, zda použití směrnice, pokud jde o nediskriminační odměnu, není v rozporu s jinými pravidly unijního práva. Podle EIGE přitom výklad zásady rovného zacházení zvolený soudy, jimž byla věc předložena, a její použití na unijní agenturu není v souladu s finančním nařízením Unie, služebním řádem úředníků Evropské unie, jakož i s články 335 a 336 SFEU.
- 27 Za těchto podmínek se Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Nejvyšší soud Litvy) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Jaký smysl je třeba dát pojmu ‚veřejný podnik‘ použitému v čl. 1 odst. 2 směrnice 2008/104? Jsou takové agentury Evropské unie, jako je EIGE, považovány za ‚veřejné podniky‘ ve smyslu uvedené směrnice?
- 2) Kdo (uživatel, agentura práce, alespoň jeden z nich, či dokonce oba) musí splňovat kritérium ‚provozování hospodářské činnosti‘ podle čl. 1 odst. 2 směrnice 2008/104? Je třeba mít za to, že EIGE provozuje hospodářskou činnost ve smyslu čl. 1 odst. 2 směrnice 2008/104 vzhledem k oblastem činností a funkcí EIGE, jak jsou stanoveny v článcích 3 a 4 [nařízení č. 1922/2006]?
- 3) Mohou být odstavce 2 a 3 článku 1 směrnice 2008/104 vykládány tak, že mohou vyloučit z použití této směrnice takové veřejné a soukromé agentury práce nebo uživatele, kteří nejsou zapojeni do vztahů uvedených v čl. 1 odst. 3 směrnice a neprovozují hospodářskou činnost uvedenou v čl. 1 odst. 2 směrnice?
- 4) Použijí se ustanovení čl. 5 odst. 1 směrnice 2008/104 o základních pracovních podmínkách a podmínkách zaměstnávání zaměstnanců agentur práce a zejména o odměňování, v plném rozsahu na unijní agentury, na které se vztahují zvláštní ustanovení pracovního práva Unie a články 335 a 336 SFEU?

- 5) Porušuje vnitrostátní právo (článek 75 zákoníku práce), které provádí ustanovení čl. 5 odst. 1 směrnice 2008/104 tím, že je činí použitelnými na všechny uživatele využívající služby agenturního zaměstnávání (včetně unijních orgánů), zásadu správní autonomie orgánů Unie zakotvenou v člancích 335 a 336 SFEU a pravidla upravující výpočet a výplatu odměn stanovená služebním řádem úředníků Evropské unie?
- 6) Vzhledem k tomu, že všechna pracovní místa (funkce), na kterých jsou zaměstnanci přímo zaměstnání EIGE, zahrnují úkoly, které mohou být prováděny výlučně zaměstnanci, na které se vztahuje služební řád Evropské unie, mohou být příslušná pracovní místa (pracovní funkce) zaměstnanců agentury práce považována za ‚stejn[á] pracovní míst[a]‘ ve smyslu čl. 5 odst. 1 směrnice 2008/104?“

K předběžným otázkám

K první až třetí otázce

- 28 Podstatou první až třetí otázky předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda článek 1 směrnice 2008/104 musí být vykládán v tom smyslu, že se tato směrnice vztahuje na situaci, kdy agentura práce přidělí EIGE osoby, které mají pracovní smlouvu s touto agenturou, aby u tohoto institutu vykonávali práci.
- 29 Za účelem odpovědi na tuto otázku je třeba připomenout, že podle čl. 1 odst. 1 směrnice 2008/104 se tato směrnice vztahuje na zaměstnance, kteří mají pracovní smlouvu nebo jsou v pracovněprávním vztahu s agenturou práce, a kteří jsou přiděleni uživatelům, aby pod jejich dohledem a vedením po přechodnou dobu pracovali.
- 30 Kromě toho čl. 1 odst. 2 této směrnice stanoví, že tato směrnice se vztahuje na veřejné a soukromé podniky, které jsou agenturami práce nebo uživateli a které provozují hospodářskou činnost ziskové či neziskové povahy.
- 31 Na úvod je třeba uvést, že je nesporné, že v projednávaném případě může být Manpower Lit považována za „agenturu práce“ a odpůrci v původním řízení za „zaměstnance“ ve smyslu výše uvedených ustanovení směrnice 2008/104.
- 32 Pokud jde o použitelnost této směrnice za okolností, kdy je příjemcem služeb agenturního zaměstnávání taková unijní agentura, jako je EIGE, ze znění čl. 1 odst. 2 uvedené směrnice vyplývá, že u tohoto příjemce musí být v tomto ohledu splněny tři podmínky, a sice musí spadat pod pojem „veřejné a soukromé podniky“, odpovídat „uživateli“ a provozovat „hospodářskou činnost“.
- 33 Pokud jde o otázku, zda taková unijní agentura, jako je EIGE, může být považována za „uživatele“ ve smyslu čl. 1 odst. 2 směrnice 2008/104, kterou je třeba zkoumat nejprve, je třeba uvést, že tento pojem je definován v čl. 3 odst. 1 písm. d) této směrnice jako fyzická nebo právnická osoba, pro niž a pod jejímž dohledem a vedením zaměstnanec agentury práce po přechodnou dobu pracuje.
- 34 V projednávaném případě z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že odpůrci v původním řízení dočasně pracovali jako zaměstnanci agentur práce pro EIGE a pod jeho dohledem a vedením. Kromě toho vzhledem k tomu, že článek 5 nařízení č. 1922/2006 stanoví, že EIGE má právní subjektivitu a má v každém z členských států nejširší způsobilost k právům a právním úkonům,

jakou jejich vnitrostátní právo přiznává právnickým osobám, musí být považován za „právníckou osobu“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. d) směrnice 2008/104. V takovém kontextu, jako je kontext věci v původním řízení, je tudíž EIGE „uživatel“ ve smyslu čl. 1 odst. 2 této směrnice.

- 35 Pokud jde o pojmy „veřejné a soukromé podniky“ a „hospodářská činnost“ ve smyslu tohoto čl. 1 odst. 2, je třeba uvést, že tyto pojmy nejsou definovány ve směrnici 2008/104 a není učiněn žádný odkaz na právo členských států k určení jejich smyslu a dosahu.
- 36 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v kontextu práva hospodářské soutěže Soudní dvůr definoval pojem „podnik“ jako jakoukoli entitu vykonávající hospodářskou činnost nezávisle na právním postavení této entity a způsobu jejího financování (rozsudky ze dne 18. června 1998, Komise v. Itálie, C-35/96, EU:C:1998:303, bod 36, a ze dne 6. května 2021, Analisi G. Caracciolo, C-142/20, EU:C:2021:368, bod 55, jakož i citovaná judikatura). Dále Soudní dvůr rozhodl, že hospodářskou činností je jakákoli činnost spočívající v nabízení zboží nebo poskytování služeb na daném trhu (viz rozsudky ze dne 25. října 2001, Ambulanz Glöckner, C-475/99, EU:C:2001:577, bod 19, a ze dne 11. června 2020, Komise a Slovenská republika v. Dôvera zdravotná poisťovňa, C-262/18 P a C-271/18 P, EU:C:2020:450, bod 29, jakož i citovaná judikatura).
- 37 Posledně uvedenou úvahu uplatnil Soudní dvůr také v kontextu směrnice 2008/104 v rozsudku ze dne 17. listopadu 2016, Betriebsrat der Ruhrlandklinik (C-216/15, EU:C:2016:883), jelikož z bodu 44 tohoto rozsudku vyplývá, že „hospodářskou činností“ ve smyslu čl. 1 odst. 2 této směrnice je třeba rozumět jakoukoli činnost spočívající v nabízení zboží nebo služeb na daném trhu.
- 38 Za těchto podmínek vyžaduje posouzení otázky, zda je tato směrnice použitelná, pokud je uživatel ve smyslu čl. 1 odst. 2 uvedené směrnice takovou unijní agenturou, jako je EIGE, určit, zda tato agentura provozuje činnost spočívající v nabízení zboží nebo služeb na daném trhu.
- 39 V tomto ohledu z ustálené judikatury vyplývá, že jako hospodářské činnosti nelze zásadně kvalifikovat činnosti, které jsou výkonem výsad veřejné moci. Jako hospodářské činnosti byly naopak kvalifikovány služby, které byť nejsou výkonem výsad veřejné moci, jsou zajišťovány ve veřejném zájmu a bez účelu dosažení zisku a zároveň konkurují činnostem nabízeným subjekty usilujícími o dosažení zisku (rozsudek ze dne 6. září 2011, Scattolon, C-108/10, EU:C:2011:542, bod 44 a citovaná judikatura). Okolnost, že takové služby jsou méně konkurenceschopné než srovnatelné služby poskytované subjekty usilujícími o dosažení zisku, nemůže bránit tomu, aby byly dotčené činnosti považovány za hospodářské činnosti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. října 2001, Ambulanz Glöckner, C-475/99, EU:C:2001:577, bod 21).
- 40 V projednávaném případě je třeba uvést, že podle článku 2 nařízení č. 1922/2006 jsou cíli EIGE přispívat k prosazování rovnosti žen a mužů a posilovat ji, bojovat proti diskriminaci na základě pohlaví a zvyšovat informovanost občanů Unie o rovnosti žen a mužů prostřednictvím zajištění technické pomoci orgánům Společenství, zejména Komisi, a orgánům členských států.
- 41 Mimoto čl. 3 odst. 1 tohoto nařízení uvádí úkoly EIGE za účelem plnění cílů uvedených v článku 2 uvedeného nařízení.
- 42 Nejprve je přitom třeba konstatovat, což není ostatně zpochybňováno, že činnosti EIGE nespadají do výkonu výsad veřejné moci.

- 43 Dále, pokud jde o některé činnosti EIGE vyjmenované v čl. 3 odst. 1 nařízení č. 1922/2006, je třeba mít za to, že existují trhy, na kterých působí obchodní podniky, jež jsou v konkurenčním vztahu s EIGE. Je třeba zejména zmínit shromažďování, analýzu a šíření relevantních, objektivních, srovnatelných a spolehlivých informací týkajících se rovnosti žen a mužů [čl. 3 odst. 1 písm. a)], vyvíjení, analyzování, hodnocení a šíření metodických nástrojů [čl. 3 odst. 1 písm. c)], provádění průzkumů situace v Evropě týkající se rovnosti žen a mužů [čl. 3 odst. 1 písm. d)], organizaci konferencí, kampaní a setkání na evropské úrovni [čl. 3 odst. 1 písm. g)], vytváření dokumentačních zdrojů přístupných veřejnosti [čl. 3 odst. 1 písm. j)], nebo také poskytování informací o začleňování hlediska rovnosti žen a mužů [čl. 3 odst. 1 písm. k)] veřejnoprávním a soukromým organizacím.
- 44 Okolnost, že činnosti EIGE nejsou tímto institutem vykonávány za účelem dosažení zisku, není podle samotného znění čl. 1 odst. 2 směrnice 2008/104 relevantní (viz rozsudek ze dne 17. listopadu 2016, Betriebsrat der Ruhrländklinik, C-216/15, EU:C:2016:883, bod 46 a citovaná judikatura). Jak totiž uvedl generální advokát v bodě 70 svého stanoviska, důležitá je existence služeb konkurujících s jinými podniky na relevantních trzích, které usilují o dosažení zisku.
- 45 Konečně je třeba rovněž uvést, že i když jsou podle čl. 14 odst. 3 nařízení č. 1922/2006 činnosti EIGE financovány především z unijních zdrojů, jeho příjmy zahrnují podle odst. 3 písm. b) tohoto článku 14 „platby obdržené za poskytnuté služby“, což potvrzuje, že unijní normotvůrce měl v úmyslu, aby EIGE jednal alespoň částečně jako tržní subjekt. Tento výklad je potvrzen skutečností, že podle ustálené judikatury platí, že základní charakteristika odměny spočívá v tom, že je hospodářským protiplněním za dotčené plnění, které je zpravidla sjednáno mezi poskytovatelem a příjemcem služby (rozsudek ze dne 17. března 2011, Peñarroja Fa, C-372/09 a C-373/09, EU:C:2011:156, bod 37, jakož i citovaná judikatura).
- 46 S ohledem na výše uvedené skutečnosti je třeba dospět k závěru, že EIGE musí být považován za subjekt provozující činnost spočívající v nabízení služeb na daném trhu.
- 47 Ostatně nic nenasvědčuje tomu, že by taková unijní agentura, jako je EIGE, byla v případě, kdy využívá přidělování zaměstnanců agenturou práce, jako taková vyloučena z působnosti směrnice 2008/104.
- 48 Vzhledem k tomu, že znění čl. 1 odst. 2 této směrnice odkazuje na „veřejné a soukromé“ podniky, není totiž relevantní okolnost, že taková unijní agentura, jako je EIGE, byla zřízena na základě unijního práva, v projednávaném případě nařízení č. 1922/2006, jak správně uvádí litevská vláda.
- 49 Konečně, pokud jde o otázku předkládajícího soudu týkající se čl. 1 odst. 3 směrnice 2008/104, stačí uvést, že toto ustanovení se v projednávaném případě nepoužije.
- 50 Vzhledem k výše uvedenému je třeba na první až třetí otázku odpovědět tak, že článek 1 směrnice 2008/104 musí být vykládán v tom smyslu, že tato směrnice se vztahuje na situaci, kdy agentura práce přidělí EIGE osoby, které mají pracovní smlouvu s touto agenturou, aby u tohoto institutu vykonávali práci.

Ke čtvrté až šesté otázce

- 51 Podstatou čtvrté až šesté otázky předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda čl. 5 odst. 1 směrnice 2008/104 musí být vykládán v tom smyslu, že pracovní místo zastávané zaměstnancem agentury práce, který byl přidělen EIGE, může být považováno za „stejně pracovní

místo“ ve smyslu tohoto ustanovení, i tehdy, když všechna pracovní místa, pro která EIGE přijímá zaměstnance přímo, zahrnují úkoly, které mohou být plněny pouze osobami, na které se vztahuje služební řád úředníků Unie, nebo zda je takový výklad v rozporu s článkem 335 SFEU zakotvujícím zásadu správní samostatnosti unijních orgánů, článkem 336 SFEU nebo tímto služebním řádem.

- 52 Článek 5 odst. 1 první pododstavec směrnice 2008/104 stanoví, že základní pracovní podmínky a podmínky zaměstnávání zaměstnanců agentur práce jsou po dobu trvání jejich přidělení k uživateli přinejmenším stejné jako podmínky, jež by se na tyto zaměstnance vztahovaly, pokud by je tento uživatel zaměstnal přímo na stejném pracovním místě.
- 53 V tomto ohledu je třeba uvést, že pojem „základní pracovní podmínky a podmínky zaměstnávání“ ve smyslu tohoto čl. 5 odst. 1 prvního pododstavce, je definován v čl. 3 odst. 1 písm. f) směrnice 2008/104 a týká se délky pracovní doby, práce přesčas, přestávek, doby odpočinku, noční práce, dovolených a státních svátků, jakož i odměňování.
- 54 Úvodem je třeba připomenout, že věc v původním řízení se týká sporu mezi společností Manpower Lit a pěti jejími bývalými zaměstnanci, přičemž EIGE je pouze vedlejším účastníkem tohoto sporu. Z předkládacího rozhodnutí kromě toho vyplývá, že podle skutkových zjištění Vilniaus miesto apylinkės teismas (obvodní soud města Vilnius) odpůrci v původním řízení přinejmenším zčásti plnili úkoly smluvních zaměstnanců pracujících v rámci EIGE, takže tento soud měl za to, že mohou být srovnáváni s těmito smluvními zaměstnanci, a dále že je třeba na ně uplatnit podmínky odměňování uplatnitelné na uvedené smluvní zaměstnance na základě čl. 75 odst. 2 zákoníku práce, který provádí do litevského práva čl. 5 odst. 1 směrnice 2008/104.
- 55 Komise přitom tvrdí, že za takových okolností, jako jsou okolnosti věci v původním řízení, vyžaduje zásada rovného zacházení stanovená v posledně uvedeném ustanovení srovnání pracovních podmínek zaměstnanců agentur práce s podmínkami použitelnými na zaměstnance přijaté přímo EIGE podle vnitrostátního práva. Tyto podmínky naproti tomu nesmí podle ní být srovnávány s podmínkami použitelnými na takové zaměstnance zaměstnané na základě služebního řádu úředníků Unie, jako jsou smluvní zaměstnanci, jelikož takový výklad čl. 5 odst. 1 směrnice 2008/104 porušuje články 335 SFEU a 336 SFEU a přiznává odpůrcům v původním řízení postavení úředníků Unie.
- 56 Tento názor nemůže být přijat.
- 57 Nejprve je třeba uvést, že článek 335 SFEU stanoví, že Unie má v každém z členských států nejširší způsobilost k právům a právním úkonům, jakou jejich vnitrostátní právo přiznává právnickým osobám. Přiznání zaměstnancům agentur práce základních pracovních podmínek a podmínek zaměstnávání, které mají zaměstnanci zaměstnaní na základě služebního řádu úředníků Unie, však neomezuje tuto způsobilost.
- 58 Dále, na základě čl. 336 SFEU unijní normotvůrce přijímá služební řád úředníků Unie, jakož i pracovní řád ostatních zaměstnanců. Tento služební řád ani pracovní řád ostatních zaměstnanců přitom neupravují pracovní podmínky zaměstnanců agentur práce přidělených unijním agenturám agenturami práce. Vzhledem k tomu, že neexistuje zvláštní právní úprava, pokud tyto agentury využívají zaměstnanců agentur práce na základě smluv uzavřených s agenturami práce, zásada rovného zacházení uvedená v čl. 5 odst. 1 směrnice 2008/104 se tudíž vztahuje na tyto zaměstnance v plném rozsahu během práce vykonávané pro takovou agenturu.

- 59 Konečně, pokud použití vnitrostátních právních předpisů provádějících tento čl. 5 odst. 1 vede ke srovnání pracovních podmínek a podmínek zaměstnávání zaměstnanců agentur práce s pracovními podmínkami a podmínkami zaměstnávání zaměstnanců zaměstnaných na základě služebního řádu úředníků, nemá to v žádném případě za následek přiznání postavení úředníka Unie těmto zaměstnancům agentur práce.
- 60 Jak bylo připomenuto v bodech 52 a 53 tohoto rozsudku, čl. 5 odst. 1 směrnice 2008/104 se totiž omezuje na požadavek rovnosti „základních pracovních podmínek a podmínek zaměstnávání“ zaměstnanců agentur práce, přičemž tento pojem je v čl. 3 odst. 1 písm. f) této směrnice definován tak, že se týká podmínek stanovených obecnými a závaznými ustanoveními, které se uplatňují u uživatele a které se týkají pracovní doby a odměňování. Nejedná se tedy o to, aby byli zaměstnanci agentur práce považováni za stálé zaměstnance během doby, po kterou jsou zaměstnáni, nebo po ní.
- 61 Potvrzují to okolnosti projednávané věci, jelikož – jak uvedl generální advokát v bodě 75 svého stanoviska – odpůrci v původním řízení se nijak nedomáhají změny kvalifikace svých smluv o dočasném pracovním vztahu, ale domáhají se jen toho, aby jim společnost Manpower uhradila nedoplatky odměny, o kterých tvrdí, že jim mají být vyplaceny. Nevystává tudíž žádná otázka, pokud jde o újmu, ať již ve vztahu k nezávislosti EIGE, nebo k služebnímu řádu úředníků Unie.
- 62 Za těchto podmínek je třeba na čtvrtou až šestou otázku odpovědět tak, že čl. 5 odst. 1 směrnice 2008/104 musí být vykládán v tom smyslu, že pracovní místo zastávané zaměstnancem agentury práce, který byl přidělen EIGE, může být považováno za „stejně pracovní místo“ ve smyslu tohoto ustanovení, i tehdy, když všechna pracovní místa, pro která EIGE zaměstnává pracovníky přímo, zahrnují úkoly, které mohou být plněny pouze osobami, na něž se vztahuje služební řád úředníků Unie.

K nákladům řízení

- 63 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastnic řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

- 1) **Článek 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/104/ES ze dne 19. listopadu 2008 o agenturním zaměstnávání musí být vykládán v tom smyslu, že tato směrnice se vztahuje na situaci, kdy agentura práce přidělí Evropskému institutu pro rovnost žen a mužů (EIGE) osoby, které mají pracovní smlouvu s touto agenturou, aby u tohoto institutu vykonávali práci.**
- 2) **Článek 5 odst. 1 směrnice 2008/104 musí být vykládán v tom smyslu, že pracovní místo zastávané zaměstnancem agentury práce, který byl přidělen Evropskému institutu pro rovnost žen a mužů (EIGE), může být považováno za „stejně pracovní místo“ ve smyslu tohoto ustanovení, i tehdy, když všechna pracovní místa, pro která EIGE zaměstnává pracovníky přímo, zahrnují úkoly, které mohou být plněny pouze osobami, na něž se vztahuje služební řád úředníků Evropské unie.**

Podpisy.